

[\(/\)](#)

Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)

[Downloads \(/downloads\)](/downloads)

[Over ons \(https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons)

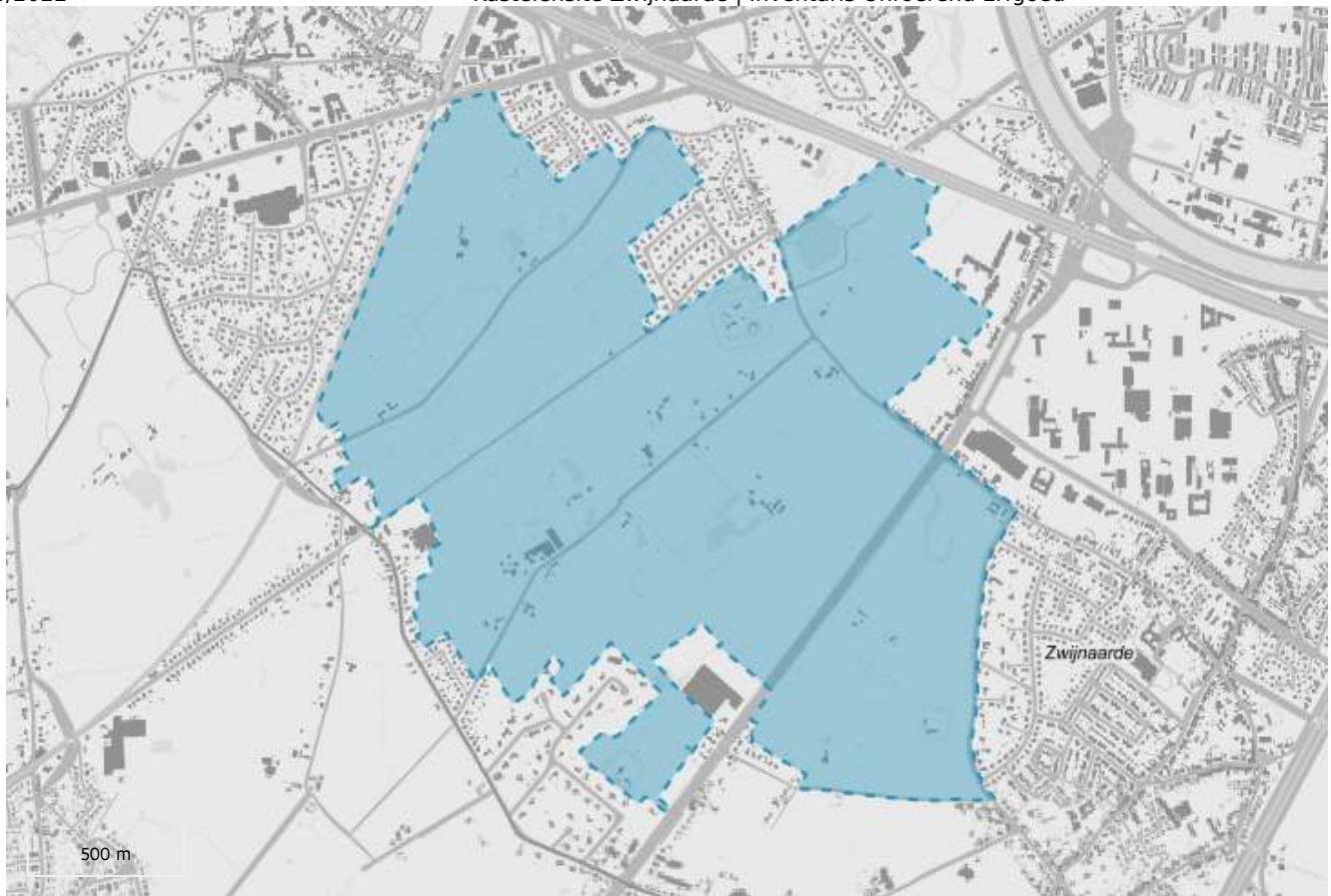
[MENU](#)

ERFGOEDOBJECT

Kastelensite Zwijnaarde

landschappelijk geheel

ID: 135238 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135238>

Juridische gevolgen

- is aangeduid als beschermd cultuurhistorisch landschap Kastelensite (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/8951>)
Deze bescherming is geldig sinds 25-07-2005

Gemeente

Gent

Deelgemeente

Sint-Denijs-Westrem, Zwijnaarde

Straat

Eedstraat, Gebuurtestraat, Heistraat, Hutsepotstraat, Kortrijksesteenweg, Pieter Pauwel Rubenslaan, Putstraat, Rijnvisschestraat

Locatie

Eedstraat, Gebuurtestraat, Heistraat, Hutsepotstraat, Kortrijksesteenweg, Pieter Pauwel Rubenslaan, Putstraat, Rijnvisschestraat (Gent)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

3 250 757m²

Fysieke status

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [agrarische landschappen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2103\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2103), [bomenrijen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655), [dreven \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128), [drevenstelsels \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2268\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2268), [hoeven \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/190\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/190), [kasteeldomeinen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114), [knotbomen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1610\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1610), [sterren \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2270\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2270), [walgrachten \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1153\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1153)

Soort: [Fagus \(https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/151\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/151), [Platanus hispanica \(x\) \(https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/241\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/241), [Salix \(https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/342\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/342)

Project [beschermingsdatabank 2013-2016 \(https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028\)](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028) (beschermingen: van 01-01-2013 tot

30-06-2016)

Beschrijving

De kastelensite van Zwijnaarde bestaat uit een ensemble van de kastelen Reivissche, Predikherenhof, Nieuwgoed, Puttenhove en De Klosse met hun bijhorende parken en het park van de Ghellinck d'Elsegem. Aan de zuidwestelijke periferie van Gent en meer bepaald tussen de sterk verstedelijkte agglomeraties van Zwijnaarde en Sint-Denijs-Westrem bevindt zich een gebied waarvan de historisch gegroeide trekken vrij goed bewaard zijn gebleven.

Fysische geografie

Topografie

De kastelensite bevindt zich op grondgebied van Gent (deelgemeenten Zwijnaarde en Sint-Denijs-Westrem, aan de zuidwestelijke periferie van Gent), ten zuiden van de autoweg Brussel - Oostende (kilometer 44-46) tot aan de Klossestraat, tussen de Oudenaardse steenweg (inclusief de Ghellinck d'Elsegempark) en de spoorlijn Gent - De Pinte.

Het gebied vormt een uniek en uitzonderlijk gaaf landschap aan de zuidrand van de stad Gent. De schoonheid van het gebied wordt vooral bepaald door het voorname uiterlijk van de kasteelsites. Binnen het gebied is er een sterke visuele relatie tussen de verschillende sites. De architectuur van de gebouwen verloopt er als het ware verder in het landschap en dit langs ontworpen vergezichten en kasteeldreven. Van de aanwezige relatief hoge grondwaterstand heeft men in het verleden dankbaar gebruik gemaakt om bij de kasteelsites omgrachtingen, vijvers en waterpartijen aan te leggen.

Geologie en bodem

De kastelensite bevindt zich in een dekzandgebied dat deel uitmaakt van de door pleistocene sedimenten opgevulde Vlaamse Vallei. De kastelensite valt grotendeels samen met een lichte depressie in het microreliëf, waarvan het laagste gedeelte ingenomen wordt door slibhoudende zandgronden. De waterafvoer was oorspronkelijk gebrekkig; het tracé van de Scheidbeek, die nu voor de afwatering van de depressie zorgt, toont aan dat deze beek volledig kunstmatig is aangelegd.

Vegetatie

Bij terreinbezoeken van het gebied in 1991 werden 232 verschillende plantensoorten geïnventariseerd. Na raadpleging van de verschillende oude kaarten (bijvoorbeeld de kabinetskaart van de Ferraris, 1770-1778) kunnen we vaststellen dat alleen een deel van het kasteeldomein de Ghellinck d'Elsegem steeds als bos in gebruik is gebleven. De struikenetage van dit park wordt nagenoeg volledig gedomineerd door Pontische rododendron (*Rhododendron ponticum*) en laat bijgevolg geen andere begroeiing toe. Soorten die kenmerkend zijn voor oude bossen vinden we wel in kleine hoeveelheden verspreid binnen de verschillende kasteeldomeinen en zijn vermoedelijk beginnen koloniseren vanuit oude houtkanten.

De hier opgesomde oude bosplantensoorten werden in de kastelensite gevonden: muskuskruid (*Adoxa moschatellina*), bosanemoon (*Anemone nemorosa*), wijfjesvaren (*Athyrium filix-femina*), ijle zegge (*Carex remota*), boszegge (*Carex sylvatica*), groot heksenkruid (*Circaea lutetiana*), herfststijlloos (*Colchicum autumnale*), lelietje-van-dalen (*Convallaria majalis*), gewone smele (*Deschampsia cespitosa*), bochtige smele (*Deschampsia flexuosa*), smalle stekelvaren (*Dryopteris carthusiana*), brede stekelvaren (*Dryopteris dilatata*), mannetjesvaren (*Dryopteris filix-mas*), gewoon sneeuwkllokje (*Galanthus nivalis*), gladde witbol (*Holcus mollis*), wilde hyacint (*Hyacinthoides non-scripta*), gele dovenetel (*Lamium galeobdolon*), bosbingelkruid (*Mercurialis perennis*), koningsvaren (*Osmunda regalis*), schaduwgras (*Poa nemoralis*), adderwortel (*Polygonum bistorta*), veelbloemige salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*), eikvaren (*Polypodium vulgare*), adelaarsvaren (*Pteridium aquilinum*), gewoon speenkruid (*Ranunculus ficaria*), bloedzuring (*Rumex sanguineus*), knopig helmkruid (*Scrophularia nodosa*), grote muur (*Stellaria holostea*), kleine maagdenpalm (*Vinca minor*), donkersporing bosviooltje (*Viola reichenbachiana*) en bleeksporig bosviooltje (*Viola riviniana*).

Zoom- en kapvlakteleplanten in dit gebied zijn dolle kervel (*Chaerophyllum temulum*), vingerhoedskruid (*Digitalis purpurea*), wilgenroosje (*Epilobium angustifolium*), geel nagelkruid (*Geum urbanum*), schermhavikskruid (*Hieracium umbellatum*), akkerkool (*Lapsana communis*),

drienerfmuur (*Moehringia trinervia*), framboos (*Rubus idaeus*), brem (*Sarothamnus scoparius*), bosbies (*Scirpus sylvaticus*), bosandoorn (*Stachys sylvatica*), moerasmuur (*Stellaria uliginosa*), valse salie (*Teucrium scorodonia*) en maarts viooltje (*Viola odorata*).

In de kasteeldomeinen vinden we ook een aantal planten die er vroeger werden aangeplant en die op een spontane manier zijn gaan verwilderen. Deze planten worden ook wel eens stinsenflora genoemd. Het lelietje-van-dalen (*Convallaria majalis*) doet het in de meeste kasteeldomeinen zeer goed en heeft zich soms op een spectaculaire wijze tot grote oppervlakten ontwikkeld.

Winterpostelein (*Claytonia perfoliata*), herfststijlloos (*Colchicum autumnale*), krokus (*Crocus*), gewoon sneeuwkllokje (*Galanthus nivalis*), wilde hyacint (*Hyacinthoides hispanica*), hulst (*Ilex aquifolium*), druifhyacint (*Muscari tenuiflorum*), narcis (*Narcissus*), overblijvende ossentong (*Pentaglottis sempervirens*), Pontische rododendron (*Rhododendron ponticum*), prachtframboos (*Rubus spectabilis*), sneeuwbes (*Symphoricarpos albus* var. *laevigatus*) en taxus (*Taxus baccata*) komen er in kleinere hoeveelheden voor. Van wilde hyacint (*Hyacinthoides non-scripta*), gele plomp (*Nuphar lutea*), koningsvaren (*Osmunda regalis*), adderwortel (*Polygonum bistorta*), eikvaren (*Polypodium vulgare* subsp. *vulgare*) en maarts viooltje (*Viola odorata*) is het niet duidelijk of zij al dan niet om hun attractieve waarde werden aangeplant: zij kunnen hier ook van nature voorkomen.

Cultuurhistorie

Historisch-landschappelijk sluit het gebied van de kastelensite aan bij het 'Scheldeveld'. Het betreft een areaal dat tijdens de grote middeleeuwse ontginningsperiode niet tot landbouwland kon worden omgezet, maar daarentegen in hoofdzaak voor begrazing werd gebruikt. Hierdoor kon de struikheide (*Calluna vulgaris*) zich uitbreiden. Herinneringen hieraan vinden we in plaatsnamen waarin het bestanddeel 'heide' voorkomt (zoals de Heidestraat). Tijdens de eindfase van de middeleeuwse ontginningen (13de eeuw) werden hier en daar pogingen ondernomen om de gronden in cultuur te brengen. De Gentse Sint-Pietersabdij heeft als één van de voornaamste eigenaars hierbij een belangrijke rol gespeeld. Het marginaal karakter van de zandgronden was ongetwijfeld één van de oorzaken die tot een mislukking van veel van deze ontginningen hebben geleid. Het gebied van Reivissche en omgeving draagt de sporen van dergelijke laatmiddeleeuwse ontginningen.

De site van Reivissche zelf, samen met Puttenhove, Predikherenhof en zelfs Nieuwgoed zijn vermoedelijk ontwikkeld uit laatmiddeleeuwse ontginningshoeven die later tot lusthof of buitengoed van stedelingen werden uitgebouwd. De imposante walgracht van Reivissche moet als statussymbool worden gezien en is typerend voor laatmiddeleeuwse ontginningshoeven.

In tegenstelling tot het meer centrale gedeelte van het Scheldeveld (grondgebied Nazareth) is hier in de 18de eeuw niet tot een systematische aanplanting van bos overgegaan. Slechts enkele percelen zijn bebost geworden, zoals dit blijkt uit de kabinetskaart van de Ferraris (1770-1778).

Het agrarisch landschap is dit van een 'bulkengebied', een door knotwilgenrijen gesloten landbouwgebied waarvan de percelen werden bewerkt in het kader van het wissel- of koppelstelsel. Dit betekent dat een perceel na een aantal jaren te zijn bezaaid werd omgezet in grasland. Om tijdens de grasjaren het vee binnen de percelen te houden was een afsluiting noodzakelijk. Grachten afgezoomd met knotwilgen en vermoedelijk aangevuld met een vlechtwerk van dood hout fungeerden als afsluiting. De term 'bulk' of 'bilk' betekent afgesloten perceel; hij is verwant met 'beluik' en wordt ook in de benaming 'Bijloke' teruggevonden. Bulkenlandschappen in het Gentse zijn steeds door knotwilgenrijen gesloten landschappen die sterk contrasteren met het

open landschap van de kouters. Op veel plaatsen zijn de knotwilgenrijen van de bulkengebieden opgeruimd door ruilverkaveling of als gevolg van schaalvergroting van de landbouw. In het beschouwde gebied zijn de knotwilgenrijen nog vrij goed bewaard, zodat het bulkenlandschap er een relictwaarde bezit. Nattere delen, in de beekvalleitjes, hebben een meer continue gebruik als grasland gekend.

Het de Ghellinck d'Elseghempark in het oosten van het gebied is een behouden 18de-eeuws kasteelpark van het in 1945 gesloopte kasteel de Ghellinck. In het noorden van het park bevinden zich de hovenierswoning in villastijl van circa 1900 en de vroegere smidse, stallingen en personeelswoningen van 1906. Ten zuiden van het park staat een langgestrekte hoeve die bereikbaar is via een beukendreef (*Fagus*) tussen de akkers. De hoeve - in kern opklimmend tot de 18de eeuw - en dwarsschuur uit de tweede helft van de 19de eeuw zijn rond een gedeeltelijk begraasd erf met boomgaard gesitueerd. Het woonhuis klimt in de kern op tot de 18de eeuw.

Het kasteel Nieuwgoed (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26963>), ook Nieuwenhove genoemd, met aanhorigheden en hoeve ligt in een uitgestrekt domein met park, omgrachting, vijver en uitgestrekte landerijen begrensd door de Grotesteenweg-Zuid (ten oosten), de Rijvisschestraat (ten noorden) en de Heistraat (ten westen). Het domein is telkens met deze straten verbonden door een rechte dreef. Over de voorgeschiedenis van het kasteel is weinig of niets bekend. In 1715 werd het eigendom van de familie Soenens. In 1915 brandde het volledig uit. In opdracht van ridder E. Soenens werd op de oude grondvesten in 1928 een nieuw neo-Lodewijk XVI-kasteel gebouwd door architect Valentin Vaerwyck. Hij inspireerde zich op het oorspronkelijke kasteel uit de 18de eeuw waarvan de dienstgebouwen onder mansardedak, in U-vorm opgesteld voor het kasteel, behouden bleven. Ook het 19de-eeuwse oranjeriegebouw bestaat nog.

De noordelijke, 270 meter lange dreef (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131002>) van gewone plataan (*Platanus x hispanica*) vanuit de Rijvisschestraat, in de as van het kasteel, eindigt op een imposante empirepoort met arduinen pijlers van gebundelde speren en bekronende lauwerkransen, naar verluidt afkomstig van een Gentse stadspoort. De beelden rond het centrale grasplein zijn van de 18de-eeuwse beeldhouwer Karel Van Poucke en zijn afkomstig van kasteel Borgwal te Vurste. Ze werden door de huidige eigenares gravin Goethals meegenomen. Verder in het park bevinden zich nog romantische grotten, een ruïne van een torentje en een houten tuinpaviljoen. Langs de Rijvisschestraat staan enkele gekandelaarde linden (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131006>) (*Tilia platyphyllos* en *Tilia x europaea*) met stamomtrekken van 2,31, 3,41, 3,20, 2,48 en 2,80 meter (gemeten op 1,50 meter hoogte, opname in 2008). Ten oosten van de toegangsdreef bevinden zich enkele hooghoutpercelen (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131003>) met witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) en zomerlinde (*Tilia platyphyllos*).

Kasteel De Klosse (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26964>), ook gekend als kasteel Het Hoedje, langs de Grotesteenweg-Zuid is een achterin gelegen, volledig omgracht landhuis (voormalig zomerverblijf) met een gekasseide beukendreef die vanaf de Grotesteenweg-Zuid naar het kasteel leidt. Een ijzeren brug en hek geven toegang tot het park. Het wit bepleisterde kasteeltje dateert in zijn huidige vorm van 1845, maar de kern en het site is zeker veel ouder.

Kasteel Rijvissche (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/27002>) langs de Rijvisschestraat is een nog behouden middeleeuws site met behouden dubbele vierkante grachtengordel rond een waterkasteel met nog deels oorspronkelijk verdedigingssysteem. Het kasteel is genoemd naar de familie Rijvissche, de oudste bekende eigenaars in de 12de-14de eeuw. Het kasteel werd ook vermeld bij bezittingen van de Sint-Pietersabdij. In de 16de eeuw was het goed in het bezit van de familie Van der Sickelen (confer de Grote en Kleine Sikkelen in Gent). In 1564 kwam het door huwelijk

in het bezit van Joris Rockelfing, die een gevelsteen boven de toegangspoort liet aanbrengen. Latere eigenaars waren de familie Penneman-De Graeve en De Maere-Limnander. Schrijver en nobelprijswinnaar Maurice Maeterlinck verbleef er dikwijls toen het kasteel bewoond was door zijn grootmoeder.

De grachtengordel omsluit het voormalige neerhof met ten noorden de dienstgebouwen, de hovenierswoning en het kasteel zelf in het zuidoosten. Het kasteel wordt op zijn beurt nog eens omgeven door een binnenwal en is slechts toegankelijk via een brug met drie bogen, vermoedelijk in de loop van de 18de eeuw gebouwd ter vervanging van een ophaalbrug. Opvallend is de vrij gaaf gebleven ingangspoort geflankeerd door twee ronde bakstenen verdedigingstorens onder een zeshoekige spits, daterend uit de 14de-15de eeuw. De centrale spitsboogdoorgang naar de binnenplaats is voorzien van zandstenen archivolten en zuiltjes met verweerd knoppenkapiteel. Links en rechts van de poort bevindt zich een dubbele verdedigingsmuur met binnenin een galerij en vermoedelijk later aangebrachte spitsboogdoorbrekingen om vanuit het woongedeelte zicht te krijgen op de omgeving. De noordelijke 16de-eeuwse woonvleugel behield op de hoek een ronde toren onder afgeschuind dak en zware schoorsteen. De oostelijke in L-vorm aangebouwde bepleisterde vleugel heeft een begin 19de-eeuw voorkomen en is vermoedelijk een aanpassing van een 18de-eeuwse kern die binnenin nog zichtbaar is. Het zuidoostelijk deel onder mansardedak werd in de loop van de 20ste eeuw gebouwd op de plaats van een 19de-eeuwse serre. De hoeve genaamd 't Hof Rijvissche, eveneens binnen de omwalling gelegen, behield een 17de-18de-eeuwse kern.

Het Predikherenhof (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26974>), gelegen langs de Heistraat, is oorspronkelijk een omwalde hoeve en was zeker van in de 18de eeuw een bui-tenplaatsje of zomerverblijf. Het werd in zijn huidige vorm gebouwd in 1909 voor de familie Van Pottelberghe de la Poterie door architect Valentin Vaerwyck. Het is volledig opgetrokken uit Franse steen en is geïnspireerd op de rococogevel van de 'Hoofd-wacht' op de Kouter in Gent. Het bezit nog een prachtig park met vijvers en vroegere dienstgebouwtjes links ervan.

Het kasteel Puttenhove (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26894>) langs de Putstraat is vermoedelijk oorspronkelijk ook een vroegmiddeleeuws site met walgracht met een afzonderlijk, in achtvorm omgracht opper- en neerhof (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26895>) binnen een rechthoekige buitenwal. Het kasteel is nog deels omgracht kasteel. De archiefstukken (van de Sint-Pietersabdij) gaan terug tot de 15de eeuw. Volgens de overlevering verbleef Filips II er in 1549 voor hij als graaf van Vlaanderen in de Gentse Sint-Pietersabdij de investituur ontving, waardoor sommige bronnen het kasteel als vorstelijk domein bestempelden. Het werd vernield door de calvinisten in 1578. In de 17de eeuw was het eigendom van de familie Triest. Het goed werd opnieuw vernield door de legers van Lodewijk XIV in 1708. Het goed werd in 1730 beschreven als een vervallen kasteel en neerhof. Sinds circa 1830 is het kasteel eigendom van de familie Soenens. Vermoedelijk werd het volledig nieuw, typisch classicistisch kasteel circa 1840 gebouwd en werd het in de loop van de tweede helft van de 19de eeuw ingericht met authentieke stukken door ridder Fl. Soenens. Ook de walgrachten verdwenen toen grotendeels en het park in landschappelijke stijl werd aangelegd, onder meer met exotische bomen. Een nieuwe dreef leidde in noordwestelijke richting naar de Kortrijksesteenweg. Het vroegere neerhof bij de buitenwal met zichtbare oudere kern kreeg een schermgevel en nieuwe functie als conciërgewoning en koetshuizen.

Elementen als een verlaten spoorwegtracé (Gent zuid - De Pintel) en een villa in Engelse cottagestijl (villa La Closerie (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/27003>)) verhogen de historische informatiewaarde van het gebied.

- Onroerend Erfgoed, Digitaal beschermingsdossier DO002283; Kastelensite (G. Van der Linden & N. Vanmaele, 2005).
- BOGAERT C. 1983: *Dienstgebouwen kasteel de Ghellinck* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26985> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26985>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- BOGAERT C. 1983: *Langgestrekte hoeve* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26959> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/26959>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- VAN DER LINDEN G. 2008: *Nieuwenhove* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1002> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131002>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- VAN DER LINDEN G. 2008: *Nieuwenhove* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1003> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131003>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- VAN DER LINDEN G. 2008: *Nieuwenhove* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1005> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131005>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- VAN DER LINDEN G. 2008: *Nieuwenhove* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1006> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131006>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- VAN DER LINDEN G. 2008: *Nieuwenhove* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1007> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131007>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- VAN DER LINDEN G. 2008: *Nieuwenhove* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1008> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131008>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).
- VAN DER LINDEN G. 2008: *Nieuwenhove* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/1009> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/131009>) (geraadpleegd op 22 mei 2015).

Auteurs : Cox, Lise, Van der Linden, Geert, Vanmaele, Nele

Datum : 2015

[Bekijk alle teksten \(/erfgoedobjecten/135238/teksten\)](/erfgoedobjecten/135238/teksten)

Relaties

Omvat

Bomengroep van paardenkastanje en zomerlindes Kasteel Nieuwgoed

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131003>)

Omvat

Kasteeldomein de Ghellinck met dienstgebouwen

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26985>

Omvat

Kasteeldomein De Klosse (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26964>)

Omvat

Kasteeldomein Nieuwgoed of Nieuwenhove

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26963>

Omvat

Kasteeldomein Puttenhove (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26894>)

Omvat

Kasteeldomein Rijvissche (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27002>)

Omvat

Landhuis Predikherenhof met park
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26974>)

Omvat

Langgestrekte hoeve (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26959>)

Omvat

Neerhof van kasteel Puttenhove
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26895>)

Omvat

Platanendreef Kasteel Nieuwgoed

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131002>

Omvat

Twee gekandelaarde linden bij hoeve

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131008>

Omvat

Twee gekandelaarde linden bij veldkapel Nieuwenhove

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131006>

Omvat

Twee opgaande lindes bij Kasteel Nieuwgoed

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131004>

Omvat

Villa La Closserie (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27003>)

Is deel van

Sint-Denijs-Westrem (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/14013>)

Is deel van

Zwijnaarde (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/14017>)

Je kan deze pagina citeren als:

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Kastelensite Zwijnaarde [online]

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135238> (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135238>)

(Geraadpleegd op 23-11-2022)

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

Meld het ons via het contactformulier ([/contact?](/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135238)

[uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135238](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135238)).

Vlaanderen
verbeelding werkt

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie))

[\(/\)](#)

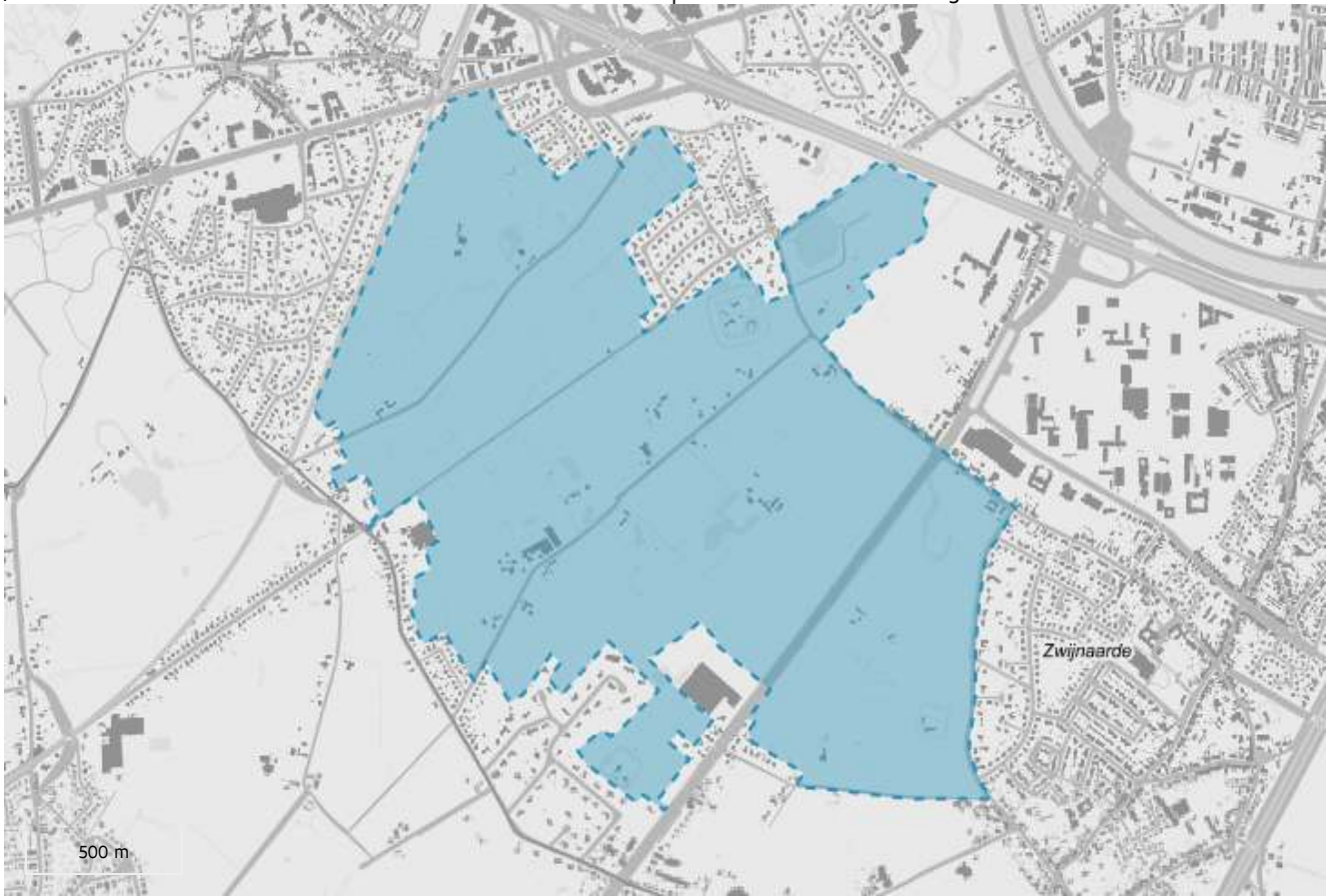
Inventaris

[Contact \(/contact\)](/contact)[Downloads \(/downloads\)](/downloads)[Over ons \(https://www.onroenderfgoed.be/over-ons\)](https://www.onroenderfgoed.be/over-ons)[MENU](#)

BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Kastelensite

Beschermd cultuurhistorisch landschap van 25-07-2005 tot heden**ID:** 8951   **URI:** <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/8951>

Besluiten

Kastelensite (<https://id.erfgoed.net/besluiten/4433>)

definitieve beschermingsbesluiten: 25-07-2005 ID: 4433

Provincie

Oost-Vlaanderen

Gemeente

Gent

Deelgemeente

Sint-Denijs-Westrem, Zwijnaarde

Straat

Eedstraat, Gebuurtestraat, Heistraat, Hutsepotstraat, Kortrijksesteenweg, Pieter Pauwel Rubenslaan, Putstraat, Rijvisschestraat

Locatie

Eedstraat, Gebuurtestraat, Heistraat, Hutsepotstraat, Kortrijksesteenweg, Pieter Pauwel Rubenslaan, Putstraat, Rijvisschestraat (Gent)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

3 111 091m²

Beschermingsdossiers

4.03/44021/110.1**4.03/44021/119.1****4.03/44021/120.1****OO003154**

Typologie: [agrarische landschappen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2103\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2103), [bomenrijen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655), [dreven \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128), [hoeven \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/190\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/190), [kasteeldomeinen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114), [knotbomen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1610\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1610), [landhuizen \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/262\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/262), [parken \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/337\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/337), [sterren \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2270\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2270), [walgrachten \(https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1153\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1153)

Soort: [Fagus \(https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/151\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/151), [Platanus hispanica \(x\) \(https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/241\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/241), [Salix \(https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/342\)](https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/342)

[Project beschermingsdatabank 2013-2016](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028)

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028>) (beschermingen: van 01-01-2013 tot 30-06-2016)

Beschrijving

De kastelensite te Sint-Denijs-Westrem en Zwijnaarde is beschermd als landschap. De als monument beschermde kastelen Puttenhove, kasteel Rijvissche en kasteel De Klosse en het als monument beschermde Predikherenhof maken deel uit van het beschermde landschap.

Bij de bescherming als landschap werd ook een overgangszone beschermd. De bescherming van de overgangszone werd vernietigd door een arrest van de Raad van State van 6 mei 2010.

Waarden

De kastelensite is beschermd als landschap omwille van het algemene belang gevormd door de:

natuurwetenschappelijke waarde

De kasteeldomein herbergen een fraaie stinsenflora. Dit zijn planten die vroeger om hun decoratieve waarde werden aangeplant en die er op een spontane manier zijn gaan verwilderen.

historische waarde

Het is een goed voorbeeld van een middeleeuws bulkengebied. Een bulkengebied is een landbouwgebied waarvan de percelen werden bewerkt in het kader van het wissel- en koppelstelsel; dit betekent dat een perceel na een aantal jaren te zijn bezaaid, werd omgezet in grasland. Om tijdens de grasjaren het vee binnen de percelen te houden was een afsluiting noodzakelijk. Grachten afgezoomd met knotwilgen en/of houtkanten en vermoedelijk aangevuld met vlechtwerk van dood hout fungeerden als afsluiting.

Waarschijnlijk stemt het site van de kastelen overeen met voorheen belangrijke hofsteden. De Sint-Pietersabdij bezat verschillende ontginningscentra in dit gebied, waarvan de verschillende kasteelsites getuigen. In het perceleringspatroon zijn er een opvallend aantal vormen bewaard die wijzen op omwalde sites. Deze omwallingen verwijzen naar de 14de- en 15de-eeuwse ontginningen.

In het landschap zijn er nog talrijke historische relictten aanwezig zoals de dreven en het tracé van de oude spoorweg.

esthetische waarde

De aanwezigheid van laatmiddeleeuwse sites met walgracht die zijn uitgebouwd tot buitengoed met stijlvolle gebouwen, park en oprijlanen bepalen in sterke mate de esthetische waarde van het gebied.

In het landschap zijn nog verschillende elementen aanwezig (zoals dreven, bomenrijen, tracé van de oude spoorlijn, kasteelparken, ...) die het gebied karakteriseren en de belevingswaarde ervan verhogen.

Aanduiding van Is de bescherming van

Kastelensite Zwijnaarde

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135238>)

Eedstraat, Gebuurtestraat, Heistraat, Hutsepotstraat, Kortrijksesteenweg, Pieter Pauwel Rubenslaan, Putstraat, Rijvisschestraat (Gent)

De kastelensite van Zwijnaarde bestaat uit een ensemble van de kastelen Reivissche, Predikherenhof, Nieuwgoed, Puttenhove en De Klosse en het park van de Ghellinck d'Elsegem. Er is een sterke visuele relatie tussen de verschillende sites onderling en via vergezichten en kasteeldreven loopt de architectuur van de gebouwen verder in het landschap. Van de relatief hoge grondwaterstand heeft men in het verleden dankbaar gebruik gemaakt om bij de kasteelsites omgrachtingen, vijvers en waterpartijen aan te leggen. Rondom de kastelen liggen relictten van het oorspronkelijke bulkenlandschap, een door knotwilgenrijen gesloten landbouwgebied waarvan de percelen werden bewerkt in het kader van het wisselstelsel. Nattere delen, in de beekvalleitjes, hebben een meer continu gebruik als grasland gekend. Een aantal kastelen heeft nog een omgrachting als relict van de middeleeuwse site met walgracht.

Is de omvattende bescherming van

Bomengroep van paardenkastanje en zomerlindes Kasteel Nieuwgoed

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131003>)

Rijvisschestraat zonder nummer (Gent)

De bomengroep bij Kasteel Nieuwgoed bestaat uit 6 bomen, waarvan 1 dominante paardenkastanje en 6 zomerlinden. Dit is bedoeld om een gesloten volume te hebben vanaf het maaiveld tot in de top van de kruin en ook om te voorkomen dat er te dicht bij de paardenkastanje wordt geploegd.

Hoewe met losse bestanddelen

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26973>)

Heistraat 12 (Gent)

Ver achterin gelegen hoeve met losse bestanddelen toegankelijk via een aardeweg. Ten noorden, woonhuis van zes traveeën met één bouwlaag onder zadeldak, met klokkentorentje, in kern opklimmend tot de 18de eeuw. Ten westen, ruime dwarsschuur en stallen met gewitte gevels onder zadeldak.

Hoewe met losse bestanddelen

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26975>)

Heistraat 26 (Gent)

Hoewe met losse bestanddelen met boerenwoning met stallen ten noorden en schuur ten westen van het met gras begroeid erf. Langgestrekt gebouw, schuin ingeplant ten noorden met gewitte verankerde bakstenen gevels met één bouwlaag onder zadeldak met linker zijaandak met muurvlchtingen, in kern opklimmend tot de 18de eeuw.

Kasteeldomein de Ghellinck met dienstgebouwen

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26985>)

Hutsepotstraat 147-149 (Gent)

Dienstgebouwen van het kasteel de Ghellinck, gelegen aan de noordzijde van het enorme domein op de hoek met Grotesteenweg-Zuid. Het kasteel werd gesloopt in 1945 doch het park met 18de-eeuwse aanleg bleef behouden. Ruime bakstenen gebouwen met vroegere smidse, stallen en personeelswoningen, daterend van 1906. Hovenierswoning in villastijl van circa 1900.

Kasteeldomein De Klosse

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26964>

Grotesteenweg-Zuid 22-24 (Gent)

Zomerverblijf met omwald kasteeltje en prachtig park, vanaf de steenweg toegankelijk via een lange gekasseide beukendreef. Een brug over de wal met smeedijzeren leuning verleent toegang tot de voortuin en het kasteeltje. Heden classicerend gebouw, naar verluidt op een zolderbalk gedateerd 1845, volgens kadastragegevens van 1847, mogelijk met behoud van een oudere kern. Alleenstaand gebouw op rechthoekige plattegrond met centrale trapezoidale uitbouw aan de voorzijde. Voorgevel van zeven traveeën met twee en een halve bouwlaag onder schilddak.

Kasteeldomein Nieuwgoed of Nieuwenhove

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26963>

Grotesteenweg-Zuid 2-8 (Gent)

Kasteel met 18de- en 19de-euwse aanhorigheden en hoeve gelegen in een enorm domein met park, vijver en landerijen begrensd door de Rijvisschestraat, Grotesteenweg-Zuid en Heistraat en vanaf elk van deze straten toegankelijk via drie rechte dreven. Nadat het oorspronkelijke kasteel in 1915 uitbrandde, werd in opdracht van ridder E. Soenens een volledig nieuw kasteel met neo-Lodewijk XVI-voorgevel gebouwd door architect V. Vaerwyck in 1928.

Kasteeldomein Puttenhove

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26894>

Putstraat 26-30 (Gent)

Nog gedeeltelijk omwald kasteel, in archiefstukken reeds vermeld in de 15de eeuw. Kasteel op U-vormige plattegrond volgens een noordwest-zuidoost-as ingeplant op de vroegere grondvesten. Laatclassicistische gevels circa 1840 te dateren en mogelijk beïnvloed door Parijse voorbeelden onder meer door Ludovico Visconti. Voorgevel van negen traveeën en twee en een halve bouwlaag onder snijdende schilddaken met vier achthoekige noktoertjes. Ten zuiden, voormalig neerhof en stallen vermoedelijk samen met de wederopbouw van het kasteel omgevormd tot portierswoningen en koetshuizen, in kern minstens opklimmend tot de 18de eeuw. Park in landschappelijke stijl met toegangsdreef.

Kasteeldomein Rijvissche

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27002>

Rijvisschestraat 3-9 (Gent)

Zogenaamd naar de Gentse familie Rijvissche, de oudst bekende eigenaars van het goed in de 12de-14de eeuw. Heden nog volledig omgracht kasteel met voormalige hovenierswoning, neerhof, hoeve en ingangspoort met lange toegangsweg vanaf de Rijvisschestraat. Het kasteel zelf is op zijn beurt nog eens omgeven is door een binnenwal en slechts toegankelijk via een brug met drie bogen.

Landhuis Predikherenhof met park

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26974>)

Heistraat 16-18 (Gent)

Vanouds bekend buitengoed, in zijn huidige vorm gebouwd als buitenverblijf van de familie Van Pottelberghe de la Poterie. Omgevend park in landschappelijke stijl en nog gedeeltelijk omwald kasteeltje in neorococostijl naar ontwerp van architect V. Vaerwyck en daterend van 1909. Ten westen, voormalige koetshuizen en dienstgebouwen.

Langgestrekte hoeve

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26959>)

Eedstraat 55 (Gent)

Ver achterin gelegen hoeve aan de bosrand, bereikbaar via een beukendreef tussen de velden. Omwald erf met toegangsbrug en ijzeren hek, rechts ervoor klein wegkapelletje met Onze-Lieve-Vrouwebeeldje met Kind, 1952 gedateerd. Langgestrekte hoeve ten westen en dwarsschuur ten zuiden van het ruime, gedeeltelijk met gras begroeide erf met boomgaard. Woonhuis van vijf traveeën met één bouwlaag onder zadeldak, in kern opklimmend tot de 18de eeuw, heden met voornamelijk 19de-eeuws voorkomen.

Neerhof van kasteel Puttenhove

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/26895>)

Putstraat 32 (Gent)

Ver achterin gelegen hoeve met losse bestanddelen, toegankelijk via een aarden weg en ijzeren hek tussen vierkante bakstenen hekpijlers. Omhaagd voorerf met woonhuis en aanleunende stallen ten noorden en ruime schuur ten oosten. Woonhuis van drie traveeën met één bouwlaag onder zadeldak, daterend uit eerste helft 19de eeuw.

Platanendreef Kasteel Nieuwgoed

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131002>)

Rijvisschestraat zonder nummer (Gent)

Monumentale kasteeldreef bij Kasteel Nieuwgoed bestaande uit twee bomenrijen van opgaande platanen. De dreef heeft een lengte van 270 meter en telt op het moment van de inventarisatie 73 bomen, 3 exemplaren waren verdwenen.

Twée gekandelaarde linden bij hoeve

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131008>)

Rijvisschestraat 1 (Gent)

Twée gekandelaarde lindebomen staan op het omhaagde boerenerf ten zuidoosten van de woning.

Twée gekandelaarde linden bij veldkapel Nieuwenhove

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/131006>)

Rijvisschestraat zonder nummer (Gent)

Twée gekandelaarde lindebomen staan rechts bij het begin van de kasteeldreef van Kasteel Nieuwgoed en vormen er een eenheid met een veldkapelletje.

Villa La Closerie

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/27003>)

Rijvisschestraat 50 (Gent)

Villa in Engelse cottagestijl in een ruime aangelegde tuin, daterend uit begin 20ste eeuw. Begroeid bakstenen gebouw met gecementeerde hoekbanden en imitatievakwerkbouw op de bovenverdieping onder snijdende schilddaken. Links, markant zeshoekig uitgebouwde torentravee.

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche? [Meld het ons via het contactformulier \(/contact?uri=https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/8951\)](#).

Vlaanderen
verbeelding werkt

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](#)
(<https://www.onroerenderfgoed.be/over-ons>)

PRIVACYVERKLARING

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/PRIVACYVERKLARING](https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring))

JURIDISCHE INFORMATIE

([HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/JURIDISCHE-INFORMATIE](https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie))